

Titel : **Fælles ABM indholds- og transportformat**

Publikation udarbejdet af
ABM standard arbejdsgruppen

nedsat i 2003 af Statens Arkiver og de daværende styrelser Biblioteksstyrelsen og Kulturarvsstyrelsen
med senere revisioner.

Dato : 2016-01-19

Status : Gældende ABM-specifikation

Redaktør Preben Aagaard Nielsen
Email prebni@slks.dk

Publicering: <http://biblstandard.dk/abm/>

Fælles ABM indholds- og transportformat

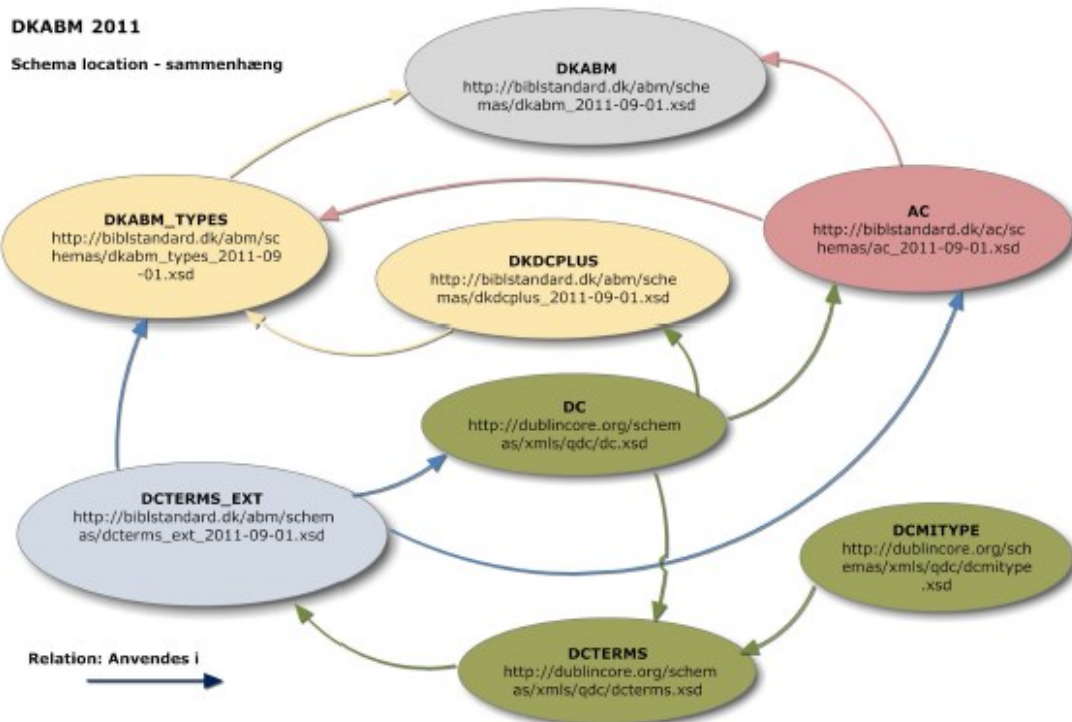
ABM schema

Der er defineret et XML schema, der beskriver de lovlige elementer i det fælles ABM-udvekslingsformat. Schemaet hedder *dkabm_types*. Dette schema er bygget op ved at tage dels internationale og anerkendte skemaer og dels schemas, der er konstrueret til danske forhold, og inkludere dem i et fælles schema. Det drejer sig om følgende schemas:

dkabm.xsd som bruger *dkabm_types.xsd* og pakker metadataposterne ind
dkabm_types.xsd som samler de nedenstående schemaer:

- **dc.xsd** definerer de 15 standard Dublin Core elementer som er gennemgået ovenfor.
- **ac.xsd** definerer Dublin Core Administrative Componentets, som er blevet gennemgået ovenfor.
- **dkdcplus.xsd** indeholder de forskellige emneordslister til brug i f.eks. dc.subject.
- **dcterms_ext.xsd** som indeholder ekstra element der bruges i *dkdcplus.xsd*
- **dcterms.xsd** indeholder ekstra Dublin Core elementer, refinements og typer. F.eks. er det her at "temporal" og "spatial" defineres for dc.coverage.
- **dcmitype.xsd** beskriver en Dublin Core type indeholdende liste over ressource typer

Her ud over er der defineret et schema der beskriver hvordan transport af ABM data skal foregår, hvis man vil flytte posterne som filer, f.eks. via. e-mail eller FTP. Dette schema hedder *dkabm.xsd* og bruger *dkabm_types.xsd* til at definere felterne og pakker metadataposterne ind i en passende indpakning *dkabm.xsd*.

Strukturen af schemas er som følger: dkabm_types er hovedskemaet og heri inkluderes dc, dcterms_ext, dcterms, dcmitype, ac og dkdcplus. Resultatet kan så benyttes til online eksport af poster (via søgning med f.eks. SRU eller via høstning med f.eks. OAI-PMH) eller som selvstændig fil, der udveksles f.eks. med ftp eller email.

DKABM schemaet er udformet således at det kan fungere som et fælles schema for ABM sketorerne (arkiv-, biblioteks- og kulturarvssektorerne) beregnet for data til udveksling med andre systemer.

Referencer til indhold:

DC, dcterms m.v. - Dublin Core er dokumenteret i *DCMI Metadata Terms*,

se: <http://dublincore.org/documents/dcmi-terms/>

Administrative Components er dokumenteret i *AC - Administrative Components*,

se: <http://bibstandard.dk/ac/>

Dansk udvekslingsformat for metadata. DC/AC formatet,

se: <http://www.bs.dk/publikationer/andre/dcac/index.htm>

dkdcplus

Udvidelsen til Dublin Core *dkdcplus* for danske forhold indeholder for version 2011:

DC.Creator	preferredName	Anvendes til angivelse af vedtagen navneform for ophav	
DC.Creator	alternativeName	Anvendes til angivelse af andre navnformer for ophav	
DC.Creator	actPeriod med scheme Period	Anvendes til angivelse af tid for et ophavs virke. Der angives startår og slutår.	
DC.Description	Version	Version, udgave m.v.	
dkdcplus.RankValue		Rankering	
dkdcplus.CreatorContainer		Containerelement. Anvendes til samling af flere elementer vedr. samme ophav	*)
dkdcplus.ContributorContainer		Containerelement. Anvendes til samling af flere elementer vedr. samme bidragyder	*)
dkdcplus.DcCreatorClone		Variant af dc.creator, der kan medtage refinements i form af en eller flere attributter	*)
dkdcplus.DcContributorClone		Variant af dc.contributor, der kan medtage refinements i form af en eller flere attributter	*)
dkdcplus:Shelf		Opstilling. Kan medtage attributten function, jf. nedenfor	*)
	function	Attribut til angivelse af ophavsfunktion. Værdien skal angives som en af dM2-funktionskoderne, jf. Bilag J - Funktionskoder for ophav)	*)

ABM standard arbejdsgruppen

	actPeriodStart	Attribut til angivelse af start på ophavs funktionsperiode. Angives i formen [åååå], [åååå-mm] eller [åååå-mm-dd]	*)
	actPeriodEnd	Attribut til angivelse af slut på ophavs funktionsperiode. Angives i formen [åååå], [åååå-mm] eller [åååå-mm-dd]	*)
	status	Attribut til angivelse af status for navneformen på ophavet. Kan have værdien "preferred" eller "alternative"	*)

*) Nyheder i forhold til 2009 versionen.

Til DC.Type knytter sig et scheme BibDK-Type, som er en tekstlig gengivelse af materialebetegnelse fra danMARC2 felter.

I dkdplus version 2016 er indeholdt følgende schemes:

Age	Angivelse af anbefalet alder (fra x år). Angivelse af aldersgruppe som materialet egner sig for, tildelt af Dansk BiblioteksCenters lektører	*)
AlbumId	Id-nummer på album	*)
AlbumTitle	Titel på album	*)
BibDK-Type	Tekstlig gengivelse af materialebetegnelse fra danMARC2 felter	
CatCode	Katalogkode	
DBCS	DBC's emneordssystem: skønlitterært emneord	
DBCF	DBC's emneordssystem: faglitterært emneord	
DBCM	DBC's emneordssystem: musik emneord	
DBCP	DBC's emneordssystem: Periodebetegnelse som emneord	
DBCL	DBC's emneordssystem: Stednavn som emneord	
DBCO	DBC's emneordssystem: formbetegnelse	
DBCN	DBC's emneordssystem: niveau/brugerkategori	
DK5	DK5-klassemærke (kun hovedplacering)	
DK-Text	Udfoldet tekst for DK-5	
DOI	Digital Object Identifier	
EAN	International Article Number	*)
FAUST	Faust-nummer	
Full	Fuld titel incl. evt. undertitel	*)
{funktionskode}	Enhver af funktionskoderne i danMARC2 kan anvendes som selvstændigt scheme	*)

ABM standard arbejdsgruppen

Genre	Genrebetegnelser svarende til genreangivelserne, der anvendes i bibliotek.dk. Bør også kunne bruges til grov opdeling i fag/skøn	*)
ISBN	ISBN – ISO 2108	
ISSN	ISSN – ISO 3297	
ISSN-L	ISSN-L – ISO 3297	**)
ISMN	ISMN - ISO 10957	*)
ISRC	ISRC - ISO 3901	*)
LCSH	Library of Congress Subject Headings	*)
Medieraad	Minimumsalder for lån af film. (Medierådet for Børn og Unges mærkning af videogrammer)	*)
Pegi	Aldersangivelse om egnethed for brugere som angivet af PEGI (Pan European Game Information)	*)
Series	Serietitel	*)
Spoken	Talt sprog (i film)	*)
SRKM	Den saglige registrant for kulturhistoriske museer (også benævnt: den grønne registrant) http://www.kulturarv.dk/forvaltning/museumsdrift/vejledninger/registrering/index.jsp	
Subtitles	Undertekster - film	*)
Track	Enkeltskæringer - musik	*)
UPC	Universal Product Code	*)

*) Nyheder i forhold til 2009 versionen.

***) Nyheder i forhold til 2011 versionen.

Teknisk beskrivelse af felter i ABM schema

De lovlige felter i ABM schema er listet i nedenstående oversigt.

Det bemærkes at oversigten er opbygget logisk og ikke afspejler det tekniske forhold at f.eks. dcterms elementet *Alternative* rent teknisk "står alene" og ikke er pakket ind i dc elementet *Title*.

Der kan anvendes de af DCMI definerede schemes, se <http://dublincore.org/documents/dcmi-terms/> -Section 4: Encoding Schemes.

Element	Refinement	Namespace	
DC.Title		dc	
	alternative	dcterms	
DC.Creator		dc	
	preferredName	dkdcpplus	
	alternativeName	dkdcpplus	
	actPeriod	dkdcpplus	
DC.Subject		dc	
DC.Description		dc	
	tableofContents	dcterms	
	abstract	dcterms	
	version	dkdcpplus	
DC.Publisher		dc	
DC.Contributor		dc	
DC.Date		dc	
	created	dcterms	
	valid	dcterms	
	available	dcterms	
	issued	dcterms	
	modified	dcterms	
	dateAccepted	dcterms	
	dateCopyrighted	dcterms	
	dateSubmitted	dcterms	
DC.Type		dc	
DC.Format		dc	
	extent	dcterms	
	medium	dcterms	
DC.Identifier		dc	
	bibliographicCitation	dcterms	*)
DC.Source		dc	
DC.Language		dc	
DC.Relation		dc	
	isVersionOf	dcterms	
	hasVersion	dcterms	

ABM standard arbejdsgruppen

Element	Refinement	Namespace	
	isReplacedBy	dcterms	
	replaces	dcterms	
	isRequiredBy	dcterms	
	requires	dcterms	
	isPartOf	dcterms	
	hasPart	dcterms	
	isReferencedBy	dcterms	
	references	dcterms	
	isFormatOf	dcterms	
	hasFormat	dcterms	
	conformsTo	dcterms	
DC.Coverage		dc	
	spatial	dcterms	
	temporal	dcterms	
DC.Rights		dc	
	accessRights	dcterms	*)
	license	dcterms	*)
dcterms.Audience		dcterms	*)
	educationLevel	dcterms	*)
	mediator	dcterms	*)
dcterms.AccrualMethod		dcterms	*)
dcterms.AccrualPeriodicity		dcterms	*)
dcterms.AccrualPolicy		dcterms	*)
dcterms.InstructionalMethod		dcterms	*)
dcterms.Provenance		dcterms	*)
dcterms.RightsHolder		dcterms	*)
AC.Identifier		ac	
AC.Source		ac	
AC.Scope		ac	
AC.Comment		ac	
AC.Location		ac	
AC.Language		ac	
AC.Rights		ac	
AC.DateRange		ac	
AC.Handling		ac	
AC.Activity	action name email contact date affiliation	ac	
AC.Database		ac	
AC.Transmitter		ac	
AC.Filename		ac	
AC.Technicalformat		ac	
AC.CharacterSet		ac	
AC.BibliographicFormat		ac	
AC.ResultFile		ac	

Element	Refinement	Namespace	
dkdcplus.Rankvalue		dkdcplus	
dkdcplus.CreatorContainer		dkdcplus	*)
dkdcplus.ContributorContainer		dkdcplus	*)
dkdcplus.DcCreatorClone	function actPeriodStart actPeriodEnd status	dkdcplus	*)
dkdcplus.DcContributorClone	function actPeriodStart actPeriodEnd status	dkdcplus	*)
dkdcplus:Shelf	function	dkdcplus	*)

*) Nyheder i forhold til 2009 versionen.

Anbefalet oversættelse af The DCMI Type Vocabulary:

Term	Dansk oversættelse
Collection	Samling
Dataset	Datasæt
Event	Begivenhed
Image	Billede
InteractiveResource	Interaktiv ressource
MovingImage	Levende billeder
PhysicalObject	Genstand
Service	Nettjeneste
Software	Software
Sound	Lyd
StillImage	Billede
Text	Tekst

Det understreges at der er tale om en anbefalet oversættelse. Hver enkelt implementering afgør selv om dette element skal vises for brugerne og om den anbefalede oversættelse skal anvendes.

Profiler

Nærværende format for udveksling af ABM registreringer kan anvendes i mange forskellige sammenhænge – både til udveksling imellem arkiver, biblioteker og museer i forhold til regionale ABM præsenteringsbaser (således som udgangspunktet for arbejdet har været) – og til andre former for udveksling af data. Det kan både være til andre fælles ABM præsenteringer og til udveksling af data på mere generelt niveau indenfor en enkelt sektor. Fordelen er at man i alle tilfælde kan anvende samme XML schema: *DKABM*.

Eksempel på et sådan profil er *Profil for udveksling af ABM-data*.

Profiler af dkabm bør anmeldes til ABM standard arbejdsgruppen – se nærmere på <http://biblstandard.dk/abm/>